

QORTI TAL-APPELL

IMĦALLFIN

ONOR. IMĦALLEF GIANNINO CARUANA DEMAJO

President

ONOR. IMĦALLEF TONIO MALLIA

ONOR. IMĦALLEF ANTHONY ELLUL

Seduta ta' nhar il-Ħamis, 17 ta' Frar, 2022.

Numru 10

Rikors numru 963/2015/1 MCH

Evelyn Farrugia u Rev. Fr. Daniel Farrugia u b'digriet tas-16 ta' Diċembru 2021 l-atti ġew trasfużi f'isem l-istess Evelyn Farrugia stante l-mewt tar-Rev. Fr. Daniel Farrugia fil-mori

v.

GlobalCapital Financial Management Unit Limited (C30053)

1. Din is-sentenza titratta l-appell tal-konvenuta GlobalCapital Financial Management Unit Limited minn deċiżjoni tal-ewwel Qorti li ċaħdet it-talba għall-ġustifikazzjoni tal-kontumacja kif ukoll mis-sentenza tal-Qorti Ċivili, Prim'Awla li ngħatat fil-11 ta' Lulju 2016 dwar it-talba attriċi għal danni minħabba investiment li l-atturi għamlu tramite s-servizzi tagħha.

2. Il-kawża nbdiat b'rikors maħluf preżentat fit-12 ta' Ottubru 2015 permezz ta' liema l-atturi ppremettew u talbu s-segwentanti:

"1. Illi f'Settembru, 2008 u f'Ottubru 2008, fuq parir tal-advisor u Financial Planning Manager tal-kumpanija konvenuta, Erica Caruana, l-ahwa Farrugia investew is-somom ta' liri Sterlini 28,515 u €57,000 u €55,000 fi Lifemark SA Secure Income Bond ("SIB") kif juru d-dokumenti annessi u mmarkati bhala Dok. A, Dok. B u Dok. C;

2. Illi għall-ewwel sentejn l-esponenti kienu qed jircievu regolarment l-imghaxijiet fis-sena permezz ta' cheques, izda fl-2010 dan l-prodott ha xejra negattiva, u l-ahwa Farrugia ndunaw, sussegwentement, li dan kien prodott kumpless u intiz għal investituri ta' esperjenza minhabba fir-riskji partikolari li kien igorr u li huma ma kienux a konoxxenza tagħhom;

3. Illi l-investment li kien gie propost mill-kumpanija intimata kien gie deskritt lill-esponenti bhala wiehed "safe" tant illi l-istess advisor indikatilhom il-kelma "Secure" propju sabiex iserhilhom il-mohh li ma kienx hemm riskji fil-prodott;

4. Illi t-tlett investimenti li għamlu l-esponenti ta' tlett sommom ta' flus differenti sar fuq perjodu ta' f'it gimghat u dan peress li huma gew konvinti mill-istess Erica Caruana li dan kien prodott li ma kienx ta' riskju għall-flus li kienu qed jigu investiti;

5. Illi fl-2010, Lifemark SA waqfet thallas l-imghaxijiet fuq is-securities kollha tagħha, inkluz fuq l-investment tal-esponenti u fil-5 ta' Marzu, 2010, ir-regolatur tal-prodott fil-Lussemburgu kien qabbad amministraturi sabiex jiehdu hsieb il-management tal-kumpanija Lifemark SA;

6. Illi sussegwentement fl-2010 ukoll, l-esponenti gew infurmati li fl-2010 dan l-investment kien gie sospiz u li minhabba f'hekk ma kienux ser jibqghu jircievu l-imghax dovut;

7. Illi fl-2012 inbeda process legali magħruf bhala enforcement process bl-iskop li jigi mibjugħ l-attiv tal-Lifemark SA u possibilment jippermetti xi hlas lura ta' investituri;

8. Illi l-esponenti rciew hlasijiet, lura liema hlasijiet mhux qed jigu accettati minnhom, li huma percentwal zghir tal-kapital li thallas u dan kif juru d-dokumenti annessi u mmarkati bhala Dok. D1 sa D11;

9. Illi l-esponenti ahwa Farrugia t-tnejn soffrew danni kkagunati mill-kumpanija konvenuta f'cirkostanzi simili peress li l-flus investiti fil-

prodott kienu t-ffaddil ta' hajjithom u certament qatt ma kienu midhla ta' investiment f'riskji daqshekk elevati;

10. Illi minkejja dawn ic-cirkustanzi, il-kumpanija konvenuta investiet flushom fi prodotti komplessi fuq suq ta' traded life insurances, b'riskju elevat u li ma setghax jigu kkunsidrati bhala "suitable" u/jew "appropriate" kif fit-termini jinftthemu skond it-teknika u s-sengha tal-investment services li kieku t-testijiet ta' "suitability" u "appropriateness" saru b'mod diligenti u meqjus kif jitolbu r-regoli tal-investment;

11. Illi l-kumpanija konvenuta gabet ruhha b'mod slejali, ingust u qarrieqi fil-konfront tal-esponenti u dan fost affarijiet ohra billi r-rapprezentant taghha qatt ma spjega, jew assigura ruhu illi l-esponenti fehmu r-riskji li jgorru l-prodotti tal investiment suriferiti, u addirittura zgwiida lill-esponenti dwar in-natura, riskji u karatteristici tal-istess investiment u dan fost affarijiet ohra billi ddeskriva dawn il-prodotti - kemm b'mod orali kif ukoll billi ddistribwixxa brochures tal-prodotti - bhala zguri u l-ahjar fis-suq u l-aktar idonji ghalihom;

12. Illi l-kumpanija konvenuta naqset milli taqdi l-aktar standard baziku ta' diligenza ta' bonus paterfamilias li ghandu jaghmel investment services provider licenzjat mill-MFSA fit-twettieq tal-obbligazzjonijiet tieghu bhal ma hija s-socjeta konvenuta u allura bi dmirijiet naxxenti anki skond il-Kodici Civili, qabel ma tat parir lill-esponenti jinvestu f'dawn il-prodotti;

13. Illi bl-agir taghha l-kumpanija konvenuta approfittat ruhha minn nuqqas ta' taghrif u esperjenza tal-esponenti billi ttiehdulhom firem ghal dikjarazzjonijiet u kundizzjonijiet li huma ma setghux jifhmu l-portata taghhom anzi adirittura gew zgwidati ghar-rigward tal-prodotti in kwistjoni, u allura kwalsiasi kunsens f'dan is-sens gie vizzjat b'ghemil doluz u illegali minn naha tal-kumpanija konvenuta;

14. Illi ghaldaqstant, permezz tal-pariri hzienu taghha u rizultat ta' agir qarrieqi kif ukoll nuqqas ta' hila u sengha, traskuragni u negligenza grossolana fit-twettieq tal-inkarigu taghha kif ukoll nuqqas ta' harsien tad-dmirijiet fiducjarji u tal-Guideliens u Regolamenti dwar l-investimenti tal-MFSA, u ragunijiet ohra li ser jigu ampjament ppruvati waqt it-trattazzjoni tal-kawza, il-kumpanija konvenuta ikkagunat danni ngenti lill-esponenti konsistenti f'telf tal kapital u qliegh fir-rigward ta' flus minnhom investiti tramite l-kumpanija konvenuta;

15. Illi l-kumpanija konvenuta hija responsabbli fil-ligi ghad-danni u telf ingenti li soffrew l-esponenti fl-investment li ghamlu;

16. Illi interpellata sabiex tersaq ghal-likwidazzjoni u hlas ta' danni sofferti mill-esponenti bhala rizultat tan-nuqaasijiet taghha, il-kumpanija konvenuta baqghet inadempjenti;

17. Illi ghalhekk kellha ssir din il-kawza.

Tghid ghalhekk il-kumpanija konvenuta ghaliex ma ghandhiex din l-Onorabbli Qorti, prevja kull dikjarazzjoni ohra necessarja u opportuna, tiddeciedi billi:

(i) Tiddikjara li l-kumpanija konvenuta agixxiet b'mod skorrett u qarrieqi ghaliex il-komportament taghha jikkwalifika bhala Prattika kummercjali ngusta u qarrieqa fil-konfront tal-esponenti ahwa Farrugia;

(ii) Tiddikjara illi l-kumpanija konvenuta tat parir hazin u agixxiet b'nuqqas ta' hila u sengha u/jew traskuragni u/jew negligenza grossolana fit-twettiq tal-inkarigu taghha kif ukoll nuqqas ta' harsien tad-dmirijiet fiducjarji u tal-Guidelines u Regolamenti dwar l-investimenti tal-MFSA fil-konfront tal-esponenti ahwa Farrugia meta sar il-bejgh tal-investment suriferiti;

(iii) Tiddikjara illi l-kunsens tal-esponenti ahwa Evelyn Farrugia u Rev. Fr. Daniel Farrugia gie kaptat mill-kumpanija konvenuta b'ghemil doluz u ingann adoperat ghad-dannu taghhom mir-rapprezentanti tal-istess kumpanija konvenuta, kif ukoll kien rizultat ta' zball materjali pprovokat mill-intimat fuq it-tip u l-kwalita ta' prodott li fih huma kienu qeghdin jinvestu u t-tip ta' servizz ta' investment li l-kumpanija konvenuta kienet qed taghti lill-esponenti, u li ghalhekk il-kunsens taghhom kien vizjat u allura ma jiswiex fil-ligi;

(iv) Konsegwentement tiddikjara illi l-kumpanija konvenuta hija responsabbli fil-konfront tal-esponenti, ghat-telf tal-flus kif ukoll ghad-danni kollha li huma soffrew per konsegwenza tal-premess;

(v) Tillikwida l-ammont tat-telf u danni sofferti, occorrendo bin-nomina ta' periti nominandi, mill-esponenti ahwa Farrugia;

(vi) Tikkundanna lill-kumpanija konvenuta sabiex thallas lil kull wiehed mill-esponenti l-ammont hekk likwidat;

Bl-ispejjez inkluz l-ispejjez tal-lttri Ufficjali Nru. 98/2014 u bl-imghaxijiet legali skont il-ligi u bl-ingunzjoni tal-kumpanija konvenuta ghas-subizzjoni."

3. Is-socjeta` konvenuta ghalkemm notifikata ma wegbitx.

4. Permezz ta' rikors tal-25 ta' Novembru 2015¹ is-soċjeta` konvenuta talbet li tiġġustifika l-kontumaċja u b'deċiżjoni tal-1 ta' Frar 2016² il-Prim' Awla tal-Qorti Ċivili qieset li dik it-talba m'għandhiex tintlaqa' għaliex il-konvenuta ma rnexxilhiex tiġġustifika n-nuqqas li tippreżenta twegjiba.

5. B'sentenza tal-11 ta' Lulju 2016 il-Prim' Awla tal-Qorti Ċivili laqgħet it-talbiet attriċi fis-sens illi s-soċjeta` konvenuta bl-agir tagħha naqset fid-doveri tagħha u kienet negligenti b'mod grossolan bħala *service provider* u b'hekk ingannat lill-atturi meta ġie offert lilhom l-investment mertu tal-kawża, li ma kienx idoneju għal iskop tal-atturi, u ddikjarat is-soċjeta` konvenuta responsabbli għad-danni. L-ewwel Qorti kkundannat lill-konvenuta tħallas lill-atturi s-somom ta' sterlini 28,515 jew l-ekwivalenti f'euro, bir-rata ta' kambju fid-data tas-sentenza appellata u s-somom ulterjuri ta' €57,000 u €55,000, bl-imgħax mid-data tal-istess sentenza u bl-ispejjez għas-soċjeta` konvenuta.

6. Il-konvenuta appellat kemm mid-deċiżjoni tal-1 ta' Frar 2016 kif ukoll mis-sentenza finali tal-11 ta' Lulju 2016.

7. L-appellati wiegħbu li d-deċiżjoni mogħtija mill-Prim' Awla tal-Qorti Ċivili fl-1 ta' Frar 2016 kif ukoll is-sentenza finali mogħtija fil-11 ta' Lulju 2016 huma ġusti u jimmeritaw konferma.

¹ Fol. 35 et seq.

² Fol. 82 – 83.

Konsiderazzjonijiet

L-Appell mid-deċiżjoni tal-1 ta' Frar 2016.

8. L-appellanti tinsisti li n-nuqqas li tippreżenta risposta maħlufa kien biss konsegwenza ta' problema teknika fis-sistema tal-*email* u bl-ebda mod ma kien intiż bħala disprezz lejn l-awtorita` tal-Qorti. Ittenu li l-atti ġew aċċettati minn impjegat ġdid tagħha, Michael Schembri, li ħa ħsieb jibgħat minnufih kopja tal-istess permezz ta' *email* lill-avukati tagħha.³ Madankollu, l-*email* ma waslitx minħabba problema teknika u kien biss meta tkellem mal-avukat fid-19 ta' Novembru 2015 li sar jaf li l-*email* ma waslitx għand l-avukati. Wara li għamel indaġni sab li fil-fatt kien irċieva '*delivery failure notification*'⁴ li ma kienx intebaħ biha qabel. B'referenza għall-fatt li l-Qorti tal-ewwel grad ibbażat id-deċiżjoni tagħha fuq il-fatt id-dirigenti tas-soċjeta` kienu wkoll ikkupjati fl-*email* mibgħuta mill-imsemmi *compliance manager* tagħha lill-avukati, l-appellanti tikkontendi illi, fl-ewwel lok, kien xogħol il-*compliance manager* li jikkomunika mal-avukati dwar il-kawża u mhux persuni oħra, u fit-tieni lok, dawn tal-aħħar qatt ma setgħu ikunu jafu li l-avukati ma rċevewx l-*email* għaliex is-sistema tibgħat *notification failure* lill-mittent biss. Tikkontendi għalhekk li l-

³ Fol. 38.

⁴ Fol. 39.

impediment li sofriet kien indipendenti mill-volonta` tagħha u kien riżultat ta' żball invinċibbli fl-informatika.

9. Skont ġurisprudenza stabbilita,⁵ il-ġustifikazzjoni ta' kontumaċja għandha tibqa' titqies bħala eċċezzjoni għar-regola li l-imħarrek hu tenut li jwieġeb bil-miktub fiż-żmien stipulat fil-Kodici ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili. Bħala tali, l-eċċezzjoni m'għandha qatt tipprevali u tissupera dik li hija r-regola. Il-prinċipji li jirregolaw jekk il-kontumaċja hijiex ġustifikabbli o meno huma: (a) il-kontumaċja mhix ġustifikata jekk kienet volontarja; (b) jew jekk kienet kolpuża; (ċ) li jeħtieġ li biex tkun ġustifikata tiġi murija raġuni ġusta għas-sodisfazzjon tal-Qorti; (d) liema raġuni ġusta trid tissarraf f'impediment leġittimu; (e) li tali impediment irid ikun indipendenti mir-rieda tal-persuna kontumaċi; minbarra dan, (f) sabiex żball ikun meqjus bħala mpediment leġittimu, irid ikun żball invinċibbli b'mod li (g) l-impediment leġittimu li jżomm lill-parti milli tressaq id-difiża tagħha jrid ikun *una necessita' impellente di chiamata ad altri doveri imprescindibili*; u (h) li l-impossibilita` li l-imħarrek jikkontesta t-talba jew li jidher għas-subizzjoni trid tkun gravi u fiżika, u eċċezzjonalment biss, waħda morali.

⁵ Ara per eżempju *Daniel u Jacqueline Caruana v. Crystal Finance Investments Ltd*, deċiża mill-Qorti tal-Appell (Inferjuri) fil-5 ta' Novembru 2018 u *Joseph Vella vs. MAPFRE MSV Life p.l.c.*, deċiża fil-25 ta' Marzu, 2019

10. Mill-provi jirriżulta li l-iżball li għamlet is-soċjeta` appellanti ma kienx invinċibbli iżda kien dovut għan-nuqqas tagħha. Ir-rikors promutur u l-avviż tas-smiġġ ġew notifikati lilha fl-20 ta' Ottubru 2015. Fl-istess jum, Michael Schembri, li kien ilu mpjegat minn xahrejn qabel bħala *MLRO* u *compliance manager*, baġhat kopja tal-atti lill-avukati tas-soċjeta` appellanti b'*email* li ġiet minnu mmarkata '*Importance High*' u bħala suġġett tal-istess kiteb '*Complaint lodged by Rev Daniel Farrugia and Ms Evelyn Farrugia re SIB Investment – Notification of Court Case*'. Baġhat kopja tal-*email* lil Reuben Zammit u Natasha Banavage D'Amico. Immedjatament, Michael Schembri irċieva *email* lura li tgħid:

"Delivery has failed to these recipients or groups:

'Sharon Pace Gouder' This message is larger than the size limit for messages. Please make it smaller and try sending it again.

Roderick Zammit Pace This message is larger than the size limit for messages. Please make it smaller and try sending it again."

11. Kif osservat l-ewwel Qorti, l-awtur tal-*email* kellu għalhekk jintebaħ li l-*email* in kwistjoni ma waslitx għand l-avukati tal-kumpanija.

12. Inoltre, l-*email* mibgħuta minn Michael Spiteri lill-avukati tal-appellanti kienet ukoll ikkupjata lil nies oħra, ossija Reuben Zammit u Natasha Banavage D' Amico. Il-Qorti tifhem li l-imsemmija persuni kienu fiż-żmien rilevanti impjegati tal-kumpanija. Kif osservat l-ewwel Qorti, il-messaġġ *failed delivery notification* ma tirreferix għalihom u għalhekk il-preżunzjoni hi li kienu rċevewha. Verament li dawk it-tnejn min-nies ma

setgħux ikunu jafu li l-avukati ma rċevewx l-email, u jidher li r-responsabbiltà kienet ta' Michael Schembri. Madankollu mill-email kellhom ikunu jafu li l-kumpanija kienet imħarrka f'kawża, kif jirriżulta mis-suġġett tal-*email* li ġiet ukoll immarkata '*Importance High*' u li kien hemm ukoll żmien għat-tweġiba. Ovvjament ukoll kienu jafu li fil-ġranet ta' wara ma rċevew l-ebda email relatata mal-kawża. Ma jirriżultax li xi ħadd minnhom wera interess u staqsa lil Schembri għal *update* dwar il-materja.

13. Il-kawża hija tal-parti u għalhekk kien id-dmir tas-soċjeta` appellanti li tistabbilixxi proċedura interna sabiex taċċerta ruħha li l-persuna nkarigata tiegħu tħsieb tagħmel *follow up* mal-avukati bl-għan li l-kumpanija twieġeb fiż-żmien kontemplat mil-liġi. It-trasmissjoni tal-atti permezz ta' *email* lill-avukati mingħajr ebda *follow up* juri nuqqas serju. Fl-email datata 20 ta' Ottubru 2015 jissemma li rċevew in-notifika tal-atti tal-kawża li pprezentat l-attriċi kontra l-kumpanija konvenuta, u li kien hemm bżonn ta' tweġiba. Hu veru li l-awtur tal-*email* fehem li t-tweġiba kellha tkun preżentata fl-1 ta' Diċembru 2015, cioè` ġurnata qabel l-ewwel seduta. Apparti l-fatt li ma rriżultax kif Schembri wasal għall-konklużjoni bħal dik meta fl-ewwel faċċata tar-rikors ġuramentat hemm stampat bi kliem ċar li t-tweġiba għandha ssir fi żmien għoxrin jum mid-data tan-notifika, f'kull każ kellu jikkomunika mal-avukati meta ra li ma wiegħbux għall-*email* tiegħu. Dan iktar u iktar meta fl-*email* kiteb, "*Please let me know how we should proceed with this*". Għalhekk il-fatt li kien biss fid-

19 ta' Novembru 2015 li Schembri sar jaf li l-avukati ma rċevewx l-*email*, mhijiex skuża valida għalfejn il-kumpanija konvenuta ma weġbitx fit-terminu statutorju. Dan iktar u iktar meta tikkunsidra li Schembri bagħat l-*email* iktar minn xahar qabel. In-nuqqas li jsir *follow up* mal-avukati kien biss tal-kumpanija konvenuta.

14. Magħmula dawn il-konsiderazzjonijiet tiċċad l-appell mid-deċiżjoni tal-1 ta' Frar 2016.

L-Appell mis-sentenza tal-11 ta' Lulju 2016.

15. Is-soċjeta` appellanti tikkontendi wkoll li s-sentenza tal-11 ta' Lulju 2016 fiha nuqqas fl-apprezzament tal-provi u hi żbaljata fil-fatt u fid-dritt għaliex:

(i) hija ma naqsitx fid-doveri tagħha fil-konfront tal-appellati – tgħid li fil-mument li l-appellati xtraw l-investimenti in kwistjoni l-informazzjoni disponibbli dwarhom dak iż-żmien kienet illi l-istess investimenti kellhom riskju limitat u għalhekk idoneji sabiex jiġu offruti lilhom;

(ii) hija ma kinitx negligenti b'mod grossolan bħala *service provider* u lanqas ma ngannat lill-appellati meta offrietilhom l-

investment mertu tal-kawża u fil-fatt ma tressqet l-ebda prova f'dan is-sens; u illi

(iii) m'hijiex responsabbli għad-danni fil-konfront tal-atturi.

16. Mill-provi in atti jirriżultaw is-segwenti fatti:

16.1. L-appellati nvestew, tramite s-soċjeta` appellanti, €57,000 u €55,000 f'prodott bl-isem *Lifemark SA – Secure Income Bond Issue 4 EUR* u s-somma ta' £28,515 f'prodott bl-isem *Lifemark SA – Secure Income Bond Issue 3 GBP*.⁶ Dak ta' €55,000 sar mill-appellata waħedha filwaqt li ż-żewġ investimenti l-oħra saru mill-appellati flimkien. Id-data preċiża tal-investimenti fuq id-dokumenti relattivi mhijiex legibbli. Skont ir-rikors promotur saru f'Settembru u Ottubru 2008;

16.2. Skont l-affidavit tagħha, l-appellata kellha s-somma ta' €55,000 li rċeviet meta mmaturat assikurazzjoni mal-Middlesea u kellmet lil Erica Caruana tal-Global Capital għall-parir finanzjarju. Kienet diġa` taf lil Erica Caruana fuq xi investimenti żgħar li kienet għamlet qabel. Hi nsistiet, bħal dejjem, li l-investment ikun ta' ffit riskju u ġiet murija leaflet tal-investment *Lifelink SA Secure Income*

⁶ Fol. 8 – 10.

Bond. Caruana qaltilha li ismu miegħu cioè` li kien investment sigur u setgħet isserraħ moħħha. Kienet spjegatilha li ma kienx hemm riskji kbar jew xi tip ta' problemi fuq il-bond tant li rebaħ awards għal diversi snin. Qaltilha li l-imgħax kienet ser tirċevih b'mod regolari. Meta qalet b'dan kollu lil ħuha, l-appellat Fr. Daniel Farrugia, huwa wkoll wera interess fih u b'hekk marru jkellmu lil Erica Caruana li tatu l-istess informazzjoni li tat lill-attriċi. B'hekk għamlu t-tliet investimenti fuq imsemmija;

16.3. Skont it-tliet *file notes* relattivi għal kull wieħed mill-investimenti in kwistjoni, li ġew iffirmati minn rappreżentant tal-appellanti kif ukoll mill-appellati, dawn tal-aħħar għażlu l-investment in kwistjoni wara li l-appellanti tathom informazzjoni dwar il-karatteristiċi ewlenin ta' diversi prodotti meqjusa xierqa għalihom. Skont l-istess dokument:

(i) meta l-appellati għażlu l-prodott *de quo* minn dawk offerti lilhom, ir-rappreżentant tal-appellanti tathom l-informazzjoni sħiħa dwaru, *inter alia*, illi '*the Fund invests in a Bond listed on the Luxembourg Stock Exchange whose underlying assets include a combination of cash and a portfolio of senior life insurance policies.*'; u

(ii) L-appellati kkonfermaw li rċevew kopja tal-*brochures* u informazzjoni oħra dwar il-prodott, qrawha u fehmu l-istrutturi, *charges* u riskji konnessi u assoċjati miegħu.

16.4. Fl-istess *file notes* hemm ukoll *disclaimer* li tgħid:

“Value of these investments and the income derived can go down as well as up and you may get back less than the amount invested. Also if the investment in the Fund is sold before maturity you may get back less than the amount originally invested.”

16.5. Madanakollu, skont l-affidavit tal-appellata li ġie kkonfermat ukoll minn ħuha l-appellat, Caruana ma kinitx qratilhom il-kuntratt li ġie ffirmat iżda kellmithom biss dwar l-investment skont *leaflet*. Żiedet li meta marret waħedha biex tagħmel l-investment tagħha, Caruana qaltilha li kienet ser tlestilha l-karti u tagħmilha appuntament biex tiffirma l-kuntratt. Caruana kienet imbagħad ċempltilha biex tgħidilha li peress li kienet se tkun imsiefra kienet ser thalli l-karti ma' kollega tagħha, ċerta Noeline Mangion. Meta marret, Noeline Mangion staqsitha jekk Erica Caruana kellmitiex fuq l-investment. Meta l-attriċi wieġbet 'iva', ingħatat il-karti u ffirmathom u tatha *cheque* ta' €55,000;

16.6. L-appellata xehdet li għall-ewwel sentejn kienu jirċievu mgħaxxijiet regolari, ħlief l-investment f'sterlina fejn aċċettaw li l-imgħaxxijiet jitħallsu meta jagħlaq l-investment wara ħames snin.

Imbagħad għall-ħabta tal-2010 ġew infurmati li ma kinux ser jithallsu aktar imgħaxijiet minħabba problemi finanzjarji. Meta talbet biex tkellem lil Erica Caruana qalulha li ma kinitx għadha impjegata mal-kumpanija. Iltaqgħet magħha b'kumbinazzjoni u Caruana kkonfermatilha li kienet tiegħu *commission* oltre l-paga fuq l-investimenti li tikkonkludi. Wara, l-appellati kienu nfurmati li l-kumpanija estera kienet *in liquidation*;

16.7. F'Novembru 2013⁷, Jannar 2014⁸, April 2014⁹, u Diċembru 2014¹⁰, permezz ta' diversi ittri mibgħuta lilhom mill-appellanti, l-appellati thallsu distribuzzjonijiet varji ta' pagamenti *pro rata* tal-investment tagħhom fil-prodott in kwistjoni u ġew informati illi:

“The Security Trustee has now realised all of the secured assets that were subject of the enforcement and the significant majority of the net proceeds have been distributed to the bondholders. The residual estate will be retained pending the run-off of the arrangements with the Securities Intermediary (who necessarily held the life settlement policies on behalf of the Security Trustee) which should be finalised in approximately two years’ time. It is therefore anticipated that a final distribution will be made towards the end of 2016 of approximately 1% of the nominal value of the issued bonds, the timing and quantum of this final distribution will be determined by the Trustees in its reasonable discretion”.

17. Permezz tal-ewwel aggravju tagħha l-appellanti tikkontendi li hija ma naqsitx fid-doveri tagħha fil-konfront tal-appellati. Tabbraċċja s-sentenza appellata in kwantu osservat li: (i) kontumaċja ma tfissirx

⁷ Fol. 11 *et seq.*

⁸ Fol. 17 *et seq.*

⁹ Fol. 22 u 28.

¹⁰ Fol. 25.

ammissjoni: (ii) il-provi tal-appellati huma skarni; u (iii) ma ġiex eżebit il-*brochure* li fuqu l-appellati aċċettaw li jinvestu l-flus li kellhom. Issostni madanakollu li l-ewwel Qorti ma kellhiex tippreżumi li l-ammonti investiti kienu parti sostanzjali mill-kapital tal-appellati. Tirreferi imbagħad għall-*file note* ffirmata mill-atturi li tgħid illi: (i) hija ppreżentat informazzjoni dwar diversi prodotti lill-atturi u mhux biss proposta waħda; (ii) ingħatat spjegazzjoni dettaljata dwar *Lifemark S.A.* u dwar l-istruttura u l-karatteristiċi tal-istess skont id-dokumentazzjoni disponibbli dwar il-prodott; (iii) kopji tad-dokumentazzjoni dwar il-prodott – fosthom il-*brochure* relattiv – ingħataw lill-atturi li min-naħa tagħhom ikkonfermaw illi kienu fehmu l-istruttura, spejjeż u riskji nvoluti; u illi (iv) l-appellati fehmu dak li kienu qed jagħmlu tant illi ddeċidew kemm jinvestu, il-munita tal-investment, meta jithallsu l-imgħax u li kellu jitnaqqas il-*final withholding tax* bir-rata ta' 15%. Issostni għalhekk li l-Qorti tal-ewwel grad ma setgħet qatt tasal għall-konklużjoni li r-rappreżentant tagħha naqset milli tagħti lill-appellati informazzjoni xierqa dwar in-natura, riskji u karatteristiċi tal-prodott. Tilmenta wkoll li l-appellati ma ressqu l-ebda prova li dan il-prodott kien wieħed b'riskju għoli. F'dan ir-rigward is-sentenza appellata rreferiet għal artikolu allegatament ippubblikat mill-*Financial Conduct Authority (FCA)* tar-Renju Unit fl-14 ta' Frar 2014. L-appellanti tikkontendi iżda li dan l-artikolu ma jinsabx eżebit in atti u lanqas ma jirriżulta ppubblikat mill-istess Awtorita`. Tgħid li l-istqarrija li ppubblikat l-FCA kienet dwar *Traded life policy investments* fl-24 ta'

Settembru 2014 li tirrigwarda fond distint mil-*Lifemark S.A.* Issostni li għalkemm l-FCA kienet ħarġet regoli espressi li minn Jannar 2014 kienu jipprojbixxu l-bejgħ ta' *Traded Life Policy Investments* lill-maġġior parti tal-investituri li jaqgħu taħt il-kategorija ta' *retail investors*, dawn ma kinux viġenti f'Malta fiż-żmien in kwistjoni u lanqas ma ġew inkorporati fir-reġim regolatorju Malti wara. Targumenta li l-atturi aċċettaw '*ftit riskju*' u ma ressqu l-ebda prova li l-investment mertu tal-kawża kien wieħed spekulattiv. Kien iżda investment f'obbligazzjonijiet li huma anqas riskjużi minn *shares* jew *stocks*; għal terminu ta' ħames snin, ossija, terminu qasir/medju; is-soċjeta` emittriċi kienet imwaqqfa u regolata fil-Lussemburgu, ċentru finanzjarju ewlieni tal-Unjoni Ewropea; ikkwotat fuq il-Borża tal-Lussemburgu; u denominat f'muniti prinċipali mondjali. Tgħid li l-prodott ġie definit bħala *secure* mill-emettriċi għaliex: kien jinvesti f'assi li jikkomprendu *cash and a portfolio of senior life insurance policies* li kellhom jagħmlu tajjeb għall-ħlas tal-kapital investit; ma kellux *stock market exposure*; u l-*insurance policies* li fihom kien jinvesti kienu maħruġa minn kumpaniji tal-assikurazzjoni diversi. Tisħaq li l-appellati ngħataw kopja tal-*brochure* li kien jispjega l-investment, li l-appellata kienet diġa` nvestiet magħha u għalhekk kienet taf il-profil tal-investment tagħha, u li din ma kinitx l-ewwel darba li l-appellata investiet f'polza tal-assikurazzjoni.

18. Fl-ewwel lok irid jingħad li l-appellanti, bħala kumpanija liċenzjata mill-MFSA, kellha ssegwi ċerti regoli maħruġa in segwitu tad-Direttiva MiFID¹¹ sabiex tbiegħ il-prodott in kwistjoni. Kellha għalhekk tagħmel 'suitability test' qabel toffri l-prodott u tbiegħu lill-appellati li jikkonsisti fis-segwenti:

"2.16 The Licence Holder shall obtain from clients or potential clients, such information as is necessary for the Licence Holder to understand the essential facts about the client and to have a reasonable basis for believing, giving due consideration to the nature and extent of the service provided, that the specific transaction to be recommended, or entered into in the course of providing a portfolio management service, satisfies the following criteria:

a. it meets the investment objectives of the client in question;

b. it is such that the client is able financially to bear any related investment risks consistent with his investment objectives;

c. it is such that the client has the necessary experience and knowledge in order to understand the risks involved in the transaction or in the management of his portfolio."

19. Min-naħa l-oħra, f'każ li l-prodott ma nbiegħx fuq parir tagħha kellha tagħmel biss 'appropriateness test'¹² ta' dak l-investment għall-appellati, ossija:

"2.21 When assessing whether an Investment Service, other than investment advice or portfolio management, is appropriate for a client, the Licence Holder shall be required to determine whether that client has the necessary experience and knowledge in order to understand the risks involved in relation to the product or Investment Service offered or demanded."

¹¹ Investment Services Rules – Standard Licence Conditions maħruġa taħt il-Kap. 370 tal-Liġijiet ta' Malta

¹² '2.21 When assessing whether an Investment Service, other than investment advice or portfolio management, is appropriate for a client, the Licence Holder shall be required to determine whether that client has the necessary experience and knowledge in order to understand the risks involved in relation to the product or Investment Service offered or demanded.'

20. Għalkemm, kif tajjeb osservat il-Qorti tal-ewwel grad, f'dan il-każ il-provi huma ffit, m'hemmx dubju mix-xhieda tal-appellati li huma investew fil-prodott in kwistjoni fuq parir tal-appellanti. Isegwi għalhekk li hija kienet obligata tagħmel *suitability test* li għalih tirreferi r-regola 2.16 'l fuq imsemmija.

21. Dwar l-ewwel kriterju, l-appellati xehdu li riedu investiment ta' *'ftit riskju'*.¹³ Verament li dan ma jfissirx li ma jistax ifalli xorta. Iżda llum għandna ġurisprudenza¹⁴ li tikkonferma dak deċiż mill-ewwel Qorti, ossja, li l-prodott in kwistjoni (Lifemark SA Secure Income Bond) kien ferm aktar riskjuż u kumpless minn dak allegat mill-appellanti.

22. Hekk fil-każ Każ 448/2016 deċiż fit-12 ta' Ġunju 2018 mill-Arbitru għas-Servizzi Finanzjarji:

“Dan il-prodott, il-Keydata Secure Income Bond (SIB), jew kif indikat fuq il-Purchase Contract Note bhala Lifemark S.A. Secure Income Bond 3 EUR, u Lifemark S.A. Secure Income Bond 4 GBP, kien prodott ibbazat fuq negozju fil-pensjonijiet dwar il-hajja fis-suq Amerikan. Filwaqt li l-provditur tas-servizz ipprezenta diversi brochures ta' prodotti oħra li mhux mertu tal-kaz, naqas milli jipprezenta l-brochure tal-prodotti mertu tal-kaz. L-istess brochures ma gew lanqas ipprezentati mill-ilmentaturi.

Għalhekk l-Arbitru għamel l-analizi tieghu fuq brochures fil-pussess tal-Ufficcju tal-Arbitru għas-Servizzi Finanzjarji.

¹³ Fol. 87

¹⁴ Ara *inter alia* s-sentenzi fl-ismijiet *Angelo Zahra et vs GlobalCapital Financial Management Ltd*; *Joseph Said vs GlobalCapital Financial Management Ltd*; *Saviour u Maria Concetta Zahra vs GlobalCapital Financial Management Ltd*; *Conrad Micallef vs GlobalCapital Financial Management Ltd*; u *Louis P. Naudi et vs GlobalCapital Financial Management Ltd* - ilkoll deċiżi fil-21 ta' Ottubru, 2019 u *Godfrey Calleja vs GlobalCapital Financial Management Ltd* deċiża fil-15 ta' Lulju, 2020.

Kif jidher mill-brochure tipiku tal-SIB, dan il-prodott ippronunzja ruhu bl-aktar mod enfatiku li jaghti qligh ta' 7.5% kull sena fl-iSterlina u 7% fis-sena fid-Dollaru u l-Ewro ghall-perjodu ta' hames snin.

Is-Secure Income Bond Fund (SIB) kien investiment tal-kategorija asset-backed securities. Minghajr ma wiehed joqghod jidhol fid-dettall tal-istruttura legali (u kumplikata tieghu), l-SIB kien jinvesti f'bonds (security bonds) li l-assi underlying taghom kienu poloz tal-assikurazzjoni fuq il-hajja ta' individwi Amerikani.

Dan il-prodott, fost affarijiet ohra, falla ghaliex l-analizi tal-aspettattiva tal-hajja/mewt tal-life-assured ma kinitx korretta. Aktar ma wiehed idum haj, aktar irid idum ihallas premium biex il-polza tibqa' hajja inkella titef fil-valur. Dan johloq problema ta' likwidità biex tkompli ssostni finanzjarjament il-mudell kompost minn diversi poloz ta' assikurazzjoni fuq il-hajja.

Dan kien riskju li hafna analisti ma tawx kazu. Imma kien, fil-fatt, aspekk importanti hafna. Minhabba l-avvanzi fil-medicina, hafna nies jibqghu jghixu ghal zmien itwal u, b'hekk, il-premium irid idum jithallas ghal numru ta' snin aktar.

Jekk l-analisti u nies professjonali li kellhom esperjenza biex janalizzaw dawn il-prodotti ma waslux ghal dan, allura, lanqas wiehed jistenna li retail investors, bhalma huma l-ilmentaturi, kellhom ikunu f'qaghda li jaghmlu dan.

Apparti l-fatt ukoll, li l-isem SECURE INCOME BOND, jaghti lill-investitur bla esperjenza x'jifhem li l-investiment huwa wiehed sikur u bla riskji, jew riskji baxxi u limitati.

Jekk wiehed ihares lejn il-brochure tipiku tal-SIB jara li mal-ewwel faccata, bi prominenza kbira, hemm rati tajba ta' dhul (Annual Income Over 5 Years), ritratt kbir ta' lighthouse (simbolu tas-sigurtà) u b'indikazzjoni ta' x'inhuma l-beneficcji u l-kwalità tal-prodott:

'Aims to provide return of Capital after 5 years:

Bond invests in cash and assets by institutions rated 'A' or better by Standard and Poor's or equivalent;

Quarterly income option available'.

Ghalkemm fl-istess brochure jissemma li jista' jkun hemm xi riskju ghall-kapital, u jista' jkun hemm xi tnaqqis fl-ahhar jew jekk tigbed l-investiment qabel, però l-enfasi qieghda fuq il-beneficcji li kien joffri dan il-prodott.

Taht it-titolu Benefits at a Glance hemm dan it-test:

- > *An investment with NO Stock Market Exposure*
- > *Investing in cash and assets issued by institutions rated 'A' or better by Standard & Poor's or equivalent*
- > *Available via banks, stockbrokers and direct investment*
- > *Low minimum investment – Only GBP10,000 / USD20,000 / €10,000*
- > *The bond will be listed on the Luxembourg Exchange*
- > *The issue is regulated and authorised by the CSSF the Financial Regulator in Luxembourg.*

Hemm ukoll dan b'tipa kbira:

'A lower risk profile and a higher level of income allows you to receive the income you need without the worry of stock market falls.'

Fil-qiegh tal-pagna hemm dan il-kliem b'tipa izghar:

'Capital is not guaranteed. Like all investments there are certain risks involved which are highlighted within the section "Key Features" on page 13.'

Il-prodott kellu riskji – il-kapital ma kienx garantit, u kif kien se jmur kien pjuttost ibbazat fuq il-performance ta' prodotti ohra simili ta' dak iz-zmien, apparti l-mudelli matematici u l-assumptions li jigu ma' dawn il-mudelli.

Ir-riskji kif deskritti forsi kienu jaghtu l-impressjoni li ma kienux ivarjaw wisq minn uhud mill-prodotti l-ohra ta' investiment li forsi kienu qed jigu offruti lil investituri ohra. Il-prodott fl-ebda mument ma kien iwieghed protezzjoni assoluta ghall-kapital.

*Però, ma jistax jitqies li dak iz-zmien li nbiegh l-SIB, kien investiment b'riskju baxx. Anzi, kien investiment **f'kategorija ta' riskju medju ghal riskju gholi.***

Dan mhux qed jinghad with the benefit of hindsight, imma ghaliex in-natura tal-prodott – li jinvesti f'bonds li jinvestu f'poloz tal-assikurazzjoni fuq il-hajja – u l-istruttura innifisha tal-investiment kienu jaghmlu l-SIB investiment riskjuz li ma kienx addattat ghal retail investors kif kien l-ilmentatur.

Dawn it-tip ta' investimenti huma Asset-Backed Securities li huma prodotti kumplessi u ta' riskju gholi.¹⁵

¹⁵ Każ 448/2016 deċiż fit-12 ta' Ġunju 2018.

23. Apparti dan, is-*suitability test* tal-prodott in kwistjoni kellu jfalli wkoll fuq it-tielet kriterju. Kuntarjament għal dak allegat mill-appellanti, il-fatt li l-appellati ddeċidew kemm jinvestu, il-munita tal-investment, meta jitħallsu l-imgħax u li kellu jitnaqqas il-*final withholding tax* bir-rata ta' 15%, bl-ebda mod ma jfisser li huma fehmu dak li kienu qed jinvestu fih.

24. Għalkemm l-appellanti targumenta li l-appellati ffirmaw *file notes* li jattestaw li kienu fil-fatt qraw l-informazzjoni mogħtija lilhom konsistenti f' *brochure* dwar il-prodott u fehmu r-riskji li kien iġorr miegħu, l-imsemmija *file notes* huma dokumenti *standard form* li jużaw kliem li mhux neċessarjament jinftiehem minn persuna li mhux teknika u huma miktuba b'tipa verament żgħira u diffiċilment legġibbli. Inoltre, id-*disclaimer* kontenuta fl-istess dokument dwar ir-riskju fl-investment taqra biss illi:

- “1. *Value of these investments and the income derived, can go down as well as up and you may get back less than the amount invested. Also if the investment in the Fund is sold before maturity you may get back less than the amount originally invested.*
2. *Currency fluctuations may have an adverse effect on the value of your investment.*
3. *Past performance is not a guide to the future ...”*

25. Din hija *disclaimer* ġenerika li ma tammonta għal ebda informazzjoni speċifika dwar ir-riskju reali tal-investment in kwistjoni. Hekk kif deċiż minn din il-Qorti, sede inferjuri, fil-każ Louis P. Naudi et v. GlobalCapital Financial Management Ltd fil-21 ta' Ottubru, 2019:

“*Kull investment jaf jitla' u jinzel iżda mhux kull investment iġorr miegħu listess livell ta' riskju. Imkien ma jirriżulta x' kienu r-riskji partikolari marbuta mal-investment f'Lifemark SA – Secure Income Bond Issue 3 u 4 mibjugħin lill-appellati.*”

26. Aktar minn hekk, skont ix-xhieda tal-appellati, il-kontenut tal-*file note* qatt ma ġie moqri u tant inqas spjegat lilhom. L-uniku informazzjoni li ngħataw kienet minn *leaflet* dwar il-prodott *Lifelink S.A.* Ma jirriżultax li r-rappreżentanti tal-appellata offritilhom u wisq anqas spjegatilhom xi prodotti oħra kif jingħad fil-*file notes*. Inoltre, l-uniku spjegazzjoni li jidher li ngħataw l-appellati dwar il-prodott kienet illi huwa wieħed sigur għaliex 'ismu miegħu'. Dak m'huwiex il-mod kif jingħata parir lill-investitur li ma jkollux esperjenza.

27. Il-*brochure* tal-prodott in kwistjoni ma tressaqx bħala prova. Madanakollu, saret referenza għalih fis-sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri) appena citata¹⁶ li kienet tirrigwarda l-istess prodott. F'dak il-każ, il-Qorti għamlet is-segweni konsiderazzjonijiet:

"74. Il-brochure relattiv ġie eżebit biss mar-rikors tal-appell tal-appellanti bħala 'Dok SIB'. Fih jingħad:

'The Secure Income Bond (SIB) is highly attractive because it offers a higher level of fixed income without the level of risk from investing in equities or corporate bond funds. The assets it invests in, cash and insurance contracts, are not linked in any way to the stock market performance, not tied to indexes, the political climate or industrial growth. In addition the investment is passive and noncyclical. All of the insurance contracts will be issued by institutions rated 'A' or better (Source: Standard & Poor's or equivalent). This makes it lower risk than many traditional stock market linked income investments ... A lower risk profile and a higher level of income allows you to receive the income you need without the worry of stock market falls.

...

The return on your capital does not depend on the performance of the stock market but at the rate at which the insurance contracts pay out

¹⁶ *Louis P. Naudi et vs GlobalCapital Financial Management Ltd* deċiża fil-21 ta' Ottubru, 2019

within the SIB. Because it is possible to 'model' how insurance contracts mature through mortality tables and actual calculations, the risk level of the SIB is reduced because the returns are more predictable than with stock market investments.

...

You should be reassured that all of the insurance contracts within the SIB will be issued by financial institutions with a minimum credit rating of 'A' ...'

75. Il-bochure jagħti mbagħad spjegazzjoni simplistika ta' kif l-flejjes jġu nvestiti wara liema jingħad:

'Capital is not guaranteed. Like all investments there are certain risks involved which are highlighted within the section 'Key Features' on page 13.'

76. F'paġna 13 tal-imsemmi brochure jingħad biss li uħud mill-parties involved għandhom credit rating 'A' u 'AA-' b'dan illi **'The credit rating is not a recommendation to purchase, sell, or hold a financial obligation, as it does not comment on market price or suitability for a particular investor.' Paġna 14 mbagħad telenka **'RISK FACTORS'** u **'OTHER RISK FACTORS'** fejn jingħad li:**

'Predicted Maturity rates

The actuarial modelling used to provide the financial models for the SIB is based on recognised industry standards. Whilst these are not subject to rapid change there is a risk that a significant technological or pharmaceutical development could impact on the accuracy of the models and when contracts are likely to mature.

This is considered to be a small risk due to the size of the portfolio and the spread of expected maturity dates across the contracts. Furthermore, any such advance is highly unlikely to affect all contracts and would also be difficult to gain regulatory approval for, within the five year term of the SIB.'

Credit risk

There are two distinct credit risks.

- 1) The issuing companies of the insurance contracts which are a minimum 'A' credit rating*
- 2) The issuer of the Bond*

Issuing company risk

Large reserves are carried by these companies to protect against default and, were this to happen the contracts are likely to be assumed by another provider i.e. the book is traded en masse.

Government Legislation

There can be no guarantee that during the life of the SIB new legislation could alter the market for trading insurance contracts ...

Valuation of trading insurance contracts

The actuarial models used in the SIB have been stress tested but there can be no guarantee that they will function as anticipated. This could lead to contracts possibly being mis-priced relative to their future sale value if contracts are still current when SIB matures.

It is also assumed that the longer a contract is owned by the SIB the greater its market value since it is closer to possible maturity. If the dynamics of the market change this might not be the case and it would therefore be possible for contracts to fall in value. If this were to happen capital might not be returned in full at the end of the term which involves the sale of residual contracts to generate sufficient cash

77. Din il-Qorti ma tippretendix li l-appellati, bħala retail clients, fehmu l-import reali tar-risk factors hemm elenkati meta ma jirriżultax li dawn ir-risk factors partikolari ġew spjegati lilhom. Huwa manifest li l-informazzjoni fl-imsemmi brochure ma kinitx tali li persuni mhux esperti fis-servizzi finanzjarji, kif bla dubju kienu l- appellati, setgħu jifhmu faċilment ...”

28. Hawnhekk ukoll m’hemmx dubju li l-appellati jaqgħu fil-kategorija ta’ *retail clients* u ma kellhomx l-esperjenza u l-għarfien neċessarju sabiex waħedhom jifhmu r-riskju nvolut f’investment ta’ din ix-xorta.

29. Għalkemm il-kriterji *tas-suitability test* huma kumulattivi, u għalhekk strettament m’hemmx il-ħtieġa li l-Qorti tinoltra ruħha dwar it-tieni kriterju wkoll, għal kull buon fini jingħad ukoll li hemm dubju serju kemm l-appellati kienu finanzjarjament f’pożizzjoni li jgħorru r-riskju nvolut f’dan il-prodott. Kif tajjeb ġie meqjus mill-Qorti tal-ewwel grad, l-appellati nvestew somom konsiderevoli li preżumibilment kienu jikkostitwixxu parti sostanzjali mill-kapital tagħhom. Verament li m’hemmx prova konkreta f’dan is-sens. Madankollu mill-affidavit tal-appellata jirriżulta li hija kienet ilha ħmistax-il sena tinvesti f’*5life policy* li minnha rċeviet is-somma li mbagħad investiet fil-*Lifemark S.A. Secure Income Bond*. Tgħid li apparti

dan, kellha biss ftit investimenti żgħar. Inoltre, f'paragrafu numru 9 tar-rikors promutur li huwa wkoll maħluf mill-appellati, huma jgħidu li s-somom minnhom investiti kienu t-tfaddil ta' ħajjithom. L-appellanti minnaħa l-oħra baqgħet kontumaċi u għalhekk m'hemmx prova kuntrarja.

30. L-ewwel aggravju jirriżulta għalhekk infondat.

31. Permezz tat-tieni aggravju l-appellanti targumenta mbagħad illi hija ma kinitx negliġenti b'mod grossolan bħala *service provider* meta offriet lill-appellati l-investment mertu tal-kawża. Issostni li fil-liġi nostrana l-*mala fede* ma tista' qatt tiġi preżunta iżda trid tiġi ppruvata minn min jallegaha, liema prova ma tressqitx. Tinsisti li hemm distinzjoni bejn il-*contract notes*, li qatt ma ġew eżebiti, u l-*file notes* in atti. Tgħid li dawn tal-aħħar, flimkien mal-*brochures* u informazzjoni pprovdata mir-rappreżentanti tagħha lill-appellati, jissodisfaw dak rikjest a tenur tal-*istandard licence condition 2.27* li jipprovdu li '*this information may be provided in standardized format*'. Dwar il-fatt li l-atturi ma qrawx il-*file notes* jirreferu għal ġurisprudenza¹⁷ li tgħid li '*kieku ... ndenjaw ruħhom li jaqraw dak li jgħid il-kuntratt kienu mill-ewwel u bla diffikulta` jintebħu għal x'hiex ser jidħlu*' u dan aktar u aktar meta l-appellati ffirmaw tliet *file notes* f'dati differenti. Dwar l-*exemption clauses*, l-appellanti tgħid li l-Qorti tal-

¹⁷ *F (Advertising) Limited v. Anthony u Esther konjuġi Falzon*, deċiża mill-Prim' Awla tal-Qorti Ċivili fit-30 ta' Novembru 2012

ewwel grad ma fehmithomx għaliex il-kopji tal-*file notes* eżebiti in atti mill-appellati mhumiex ċari.

32. Dan l-aggravju huwa fil-maġġior parti straxxiku tal-aggravju precedenti. Il-Qorti mhijiex se ttenni l-konsiderazzjonijiet diġa` magħmula. Kien jinkombi fuq l-appellanti, soċjeta liċenzjata mill-MFSA, li taċċerta ruħha li l-prodott finanzjarju minnha propost u mibjugħ lill-appellati kien *suitable* għalihom. Mix-xhieda tal-appellati m'hemmx dubju li dan ma kienx il-każ.

33. L-informazzjoni verbali mogħtija lill-appellati mir-rappreżentanti tal-appellanti dwar il-prodott in kwistjoni kienet skarsa. Madankollu l-appellanti tittenta teżimi ruħha min-negliġenza grossolana attribwita lilha abbażi tal-informazzjoni li hemm fil-*file notes* iffirmati mill-appellati u l-*brochure* tal-prodott.

34. Diġa` ssemma li l-informazzjoni fil-*brochure* tal-prodott *de quo* kienet teknika u ma setgħetx tintiehem minn *retail clients* mingħajr spjegazzjoni adegwata mill-fornitur tas-servizz. Spjegazzjoni li bla dubju ma ngħatatx.

35. Dwar il-*file notes* l-appellanti tinsisti li dawn ġew iffirmati mill-appellati u li skont *il-licence condition 2.27* informazzjoni tista' tingħata

lill-klijenti f'*standard form*. L-imsemmija *standard licence condition* tirreferi għal *client disclosure requirements*. It-test sħiħ ta' din il-kondizzjoni huwa s-segwenti:

“The Licence Holder shall provide appropriate information, in a comprehensible form to its clients or potential clients such that they are reasonably able to understand the nature and risks of the Investment Service to be provided by the Licence Holder and of the specific type of Instrument that is being offered, and consequently to take investment decisions on an informed basis. This information may be provided in standardized format and should include details about:

- a. the Licence Holder and its services.*
- b. Instruments and proposed investment strategies. This should include appropriate guidance on and warnings of the risks associated with investments in those Instruments or in respect of particular investment strategies;*
- c. execution venues;*
- d. costs and associated charges.”*

36. Kif diġa` ngħad, il-*file note* in kwistjoni hija karenti għall-kollox minn tali dettalji. Filwaqt li tikkontjeni informazzjoni u *disclaimers* ġeneriċi, mkien ma tipprovdi spjegazzjoni adegwata dwar il-prodott finanzjarju in kwistjoni jew ir-riskji partikolari inerenti fih b'mod li l-appellati setgħu raġonevolment jifhmu n-natura u r-riskji tiegħu. Naturalment, il-firma tal-appellati fuq l-istess dokument ma tista' qatt tiġi nterpretata li fehmu dak li d-dokument ma jgħidx.

37. F'kull każ, il-*client disclosure requirement* hija kondizzjoni għaliha u ma teżonerax lill-appellanti milli taċċerta ruħha dwar is-*suitability* tal-prodott għall-klijent/i li lilu/lilha jiġi offert u mibjugħ.

38. Dan l-aggravju qiegħed għalhekk jiġi miċħud ukoll.

39. Permezz tat-tielet aggravju l-appellanti finalment issostni li hija m'hijjex responsabbli għad-danni fil-konfront tal-appellati, la fil-fatt u lanqas fil-liġi. Tgħid illi l-investment in kwistjoni mar ħażin għal raġunijiet barra mill-kontroll tagħha, liema ċirkostanzi kienu mprevedibbli. Tikkontendi li huwa notorju li dan il-prodott ġie promoss minn *Key Data Investment Services Limited* fl-Ingilterra bħala ammissibbli taħt skema magħrufa bħala Individual Savings Account approvata minn *Her Majesty's Revenue and Customs* meta fil-fatt ma kienx u li *Keydata* kienet ukoll il-moħħ wara struttura oħra li allegatament kienet soġġetta għal approprjazzjoni indebita ta' aktar minn mitt miljun lira sterlina liema ċirkostanzi ħolqu pressjoni qawwija ta' fidi tal-investment fuq *Lifemark S.A.* Mingħajr ħsara għal dan tikkontendi wkoll li ma saritx prova tad-dannu allegat. Targumenta wkoll li l-investment in kwistjoni sar fl-2008 qabel l-akbar kriżi fis-swieq finanzjarji b'dan illi kieku l-appellati nvestew f'prodott ieħor, m'hemmx garanzija li ma kinux se jgarrbu telf jew ikomplu jaqilgħu mgħaxijiet b'rata fissa.

40. Il-Qorti tal-ewwel grad bl-ebda mod ma addebitat lill-appellanti xi ħtija għall-falliment tal-prodott finanzjarju in kwistjoni. In-nuqqas attribwit lill-appellanti hu li naqset fid-doveri tagħha bħala provditur ta' servizz finanzjarju u li kienet negligenti b'mod grossolan meta tat *advisory*

services lill-appellati biex jixtru prodott finanzjarju li ma kienx *suitable* għalihom.

41. Ladarba l-appellanti bieghet lill-appellati prodott finanzjarju li ma kienx xieraq għalihom, il-Qorti tal-ewwel grad kienet ġustifikata li tiddeċiedi li l-appellati għandhom dritt li jirkupraw l-ammont sħiħ li investew fil-prodott. Ma jispettax lil din il-Qorti toqgħod tispekula x'seta' ġara li kieku l-appellati investew flushom f'prodott finanzjarju ieħor.

42. L-aggravju hu miċħud ukoll.

Għal dawn il-motivi tiċhad l-appell u tikkonferma s-sentenzi appellati bl-ispejjeż kontra l-appellanti.

Giannino Caruana Demajo
President

Tonio Mallia
Imħallef

Anthony Ellul
Imħallef

Deputat Registratur
gr